

د افغان پښخو شبکه

Afghan Women's Network
www.awn-af.net

دومین گزارش سالانه شبکه زنان افغان راجع به کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان در افغانستان

جون سال 2016

شبکه زنان افغان

سیاسگزاری

شبکه زنان افغان از مقامات محترم وزارت امور داخله، وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، وزارت صحت عامه و شورای عالی صلح برای اشتراک در این پژوهش از طریق مصاحبه و ارائه ارقام سیاسگزاری میکند. همچنان سیاسگزاری ویژه ای برای شکل دهی این گزارش از نهادهای جامعه مدنی مدافع حقوق زنان و اعضای شبکه زنان افغان (به ترتیب حروف الفبا): مرکز رشد استعدادهای زنان افغان، موسسه خدمات حقوقی زنان افغان، موسسه ندای زن افغان، و زنان برای زنان می نماید. همچنان شبکه زنان افغان از نهادهای همکار عضو خویش قرار زیر که در جمع آوری معلومات در ۳۲ ولایات افغانستان همکاری نموده اند سیاسگزاری می نماید:

- موسسه اجتماعی و حقوقی افغانستان (ASLO)
- موسسه خدمات حقوقی زنان افغان (AWRO)
- مرکز رشد استعدادهای زنان افغان (AWSDC)
- موسسه سبز جوانان افغانستان (AYG)
- کمیته رفاه مناطق مرکزی افغانستان (CAWC)
- موسسه تعلیمی و انکشافی امید نو (NAEDO)
- مرکز آموزشی و موسسه بازسازی پرنیان (PTCRO)
- موسسه خدماتی و فرهنگی طلوع (TSCO)

بخش تحقیق و نظارت شبکه زنان افغان رهبری این پژوهش را برعهده داشته است.

درباره شبکه زنان افغان

شبکه زنان افغان یک شبکه ای غیر سیاسی و غیر انتفاعی زنان است، که به عنوان چتری برای ۱۲۶ نهاد عضو و ۳۵۰۰ عضو انفرادی که متعهد به حمایت از زنان افغانستان است، خدمت می کند. این شبکه دارای دفاتر در ولایات کابل، هرات، ننگرهار، قندهار، بلخ، بامیان، کندز و پکتیا می باشد. نگرانی های اولیه برای شبکه زنان افغان خشونت مبتنی بر جنسیت، توانمندسازی جوانان و آموزش و پرورش دختران میباشد. این شبکه نیز دیدگاه های زنان افغان را در عرصه های سیاسی و اجتماعی از طریق دادخواهی و به چالش کشانیدن رهبران افغانستان برای به اجرا درآوردن اصلاحات قانونی برای حفاظت از حقوق زنان، نمایش و ترویج میدهد.

برای کسب اطلاعات بیشتر، به این پیوند مراجعه فرمائید: www.awn-af.net
تماس: research1@awn-af.net director@awn-af.net

فهرست اختصارات

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان	AIHRC
استراتیژی انکشاف ملی افغانستان	ANDS
شبکه زنان افغان	AWN
کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان	CEDAW
ریاست امور زنان	DoWA
منع خشونت علیه زنان	EVAW
واحد حل مشکلات خانوادگی	FRU
دولت افغانستان	GoA
شورای عالی صلح	HPC
وزارت معارف	MoE
وزارت امور خارجه	MoFA
وزارت تحصیلات عالی	MoHE
وزارت امور داخله	MoI
وزارت عدلیه	MoJ
وزارت صحت عامه	MoPH
وزارت امور زنان	MoWA
عضو پارلمان	MP
پلان عمل ملی برای زنان افغانستان	NAPWA
سازمان های غیر دولتی	NGO
کمیته های شورای ولایتی صلح	PPC
حل منازعات بر اساس رسوم	TDR
سازمان ملل متحد	UN
خشونت علیه زنان	VAW

فهرست محتوا

مقدمه
چالش ها
روش

شرایط سیاسی و اجتماعی افغانستان

- ماده ۱: تعریف تبعیض
- ماده ۲: اتخاذ میزان پالیسی برای از بین بردن تبعیض
- ماده ۶: قاچاق انسان و فحشا
- ماده ۷: نمایندگی سیاسی زنان و سهم آنان در تصمیم گیری
- ماده ۸: نمایندگی بین المللی
- ماده ۱۰: آموزش و پرورش
- ماده ۱۲: صحت
- ماده ۱۵: مساوات در برابر قانون

مقدمه

۱. شبکه زنان افغان دومین گزارش سالانه راجع به کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان را در افغانستان نوشته است. شبکه زنان افغان منجیث شبکه حقوق زنان، روی موضوعات تساوی زنان و توانمندسازی آنان به سطح پالیسی تمرکز داشته و در طی سال های متمادی رهبری ابتکارات متعدد را تاکنون به عهده داشته است.

کمپته ابتکار سیدا (CIC) مشتمل بر ۱۲ عضو به منظور انکشاف پلان مشترک جهت تهیه و تدوین گزارشات سایه وی از سوی شبکه زنان افغان ایجاد گردیده است.

۲. هدف از این گزارش ارائه تحلیل مسایل مشخص شده در گزارش رسمی دولت افغانستان که در سال ۲۰۱۱ میلادی به کمپته ای کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ارسال شده بود، است؛ همزمان با این نگرانی ها را جهت نظارت و پیگیری از انکشافات سال های اخیر مشخص نموده است. گزارش حاضر یک گزارش تعقیبی است، که روی استمرار عدم اجرای قوانین موجود و رهنمودهای پالیسی بمنظور منع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان در افغانستان تمرکز دارد.

۳. گرچه پیشرفت های قابل توجه مرتبط به حضور زنان در کابینه افغانستان، و به ویژه در خدمات خارجی حاصل شده است؛ اما این پیشرفت ها نسبتا بطی بوده و خلاهای کلیدی تطبیق آن که در گزارش سال ۲۰۱۲ میلادی شبکه زنان افغان تشخیص شده بود، هنوز هم دیده می شود. چارچوب قانونی و اسناد استراتژیک هنوز هم ضعیف الاجرا باقی مانده است. دولت افغانستان نیاز به نشان دادن تعهد قوی تر برای به اجرا در آوردن قوانین و استراتژی های پاسخگوی جنسیت به منظور دستیابی به تغییر معنی دار با توجه به از بین بردن تبعیض علیه زنان در افغانستان می باشد. علاوه بر این گام های بیشتر برای نمایندگی زنان در روند صلح، تطبیق قانون، قوه قضائیه، و سایر ادارات دولتی نیاز است تا از مشارکت با مفهوم زنان در جامعه افغانی به عنوان شهروندان مساوی اطمینان حاصل شود.

چالش ها

۴. در جریان جمع آوری اطلاعات، پژوهشگران شبکه و پژوهشگران ساحوی شبکه زنان افغان با چالش های متعددی مواجه شده اند. چنانکه در روند جمع آوری معلومات دوره قبل، نا امنی و درگیری های مسلحانه در ولایات یک چالش عمده به حساب میرفت، این چالش هنوز هم کار پژوهشگران ساحوی را در عمل به صورت قابل توجه محدود ساخته است.

۵. علاوه بر این، مقامات دولتی عدم همکاری خویش را نشان داده، و در برخی حالات از تشریح معلومات با پژوهشگران ساحوی شبکه زنان افغان و همکاران آن خودداری نموده اند.

روش

۶. روش رویکرد ترکیبی از تجزیه و تحلیل مواد اولیه و ثانویه برای ده ماده ای کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان (CEDAW) مربوط به شرایط افغانستان اتخاذ شد. در حالی که مواد اولیه از طریق مصاحبه انفرادی در کابل و در ولایات جمع آوری شده، و مواد ثانویه از طریق بررسی های آنلاین و بازنگری آثار و گزارش های نشر شده در مورد بدست آمده است.

۷. جمع آوری اطلاعات در ماه جون سال ۲۰۱۶ میلادی توسط نهادهای همکار شبکه زنان افغان مستقر در ولایات صورت گرفته است. نهادهای همکار این پژوهش بر اساس تجربه های گذشته ایشان انتخاب شدند. قبل از آغاز جمع آوری معلومات واحد نظارت و تحقیق شبکه زنان افغان به منظور بررسی شیوه های جمع آوری معلومات، و طرح آن جلسه رهنمودی را برگزار نمود.

۸. پژوهشگران ساحوی آموزش دیده و توسط بخش نظارت و تحقیق دفتر مرکزی شبکه زنان افغان در کابل نظارت می شدند. مجموع ۲۵۰ مصاحبه های معلوماتی کلیدی در ۳۲ ولایت افغانستان به شمول کابل این گزارش را شکل داده است. در هر ولایت پولیس ملی افغانستان (ANP)، واحد های حل مشکلات خانوادگی (FRUs)، مکاتب، شفاخانه ها، ریاست امور زنان، کمیته های ولایتی صلح، و سایر ادارت دولتی برای جمع آوری معلومات جهت تجزیه و تحلیل ماده های مخصوصا ۷ (نماینده سیاسی زنان و سهم آنان در تصمیم گیری)، ۱۰ (آموزش و پرورش)، ۱۲ (صحت)، و ۱۵ (مساوات در مقابل قانون) بازدید شده است.

۹. مدیریت بررسی دقیق جهت بازنگری و شامل ساختن یافته ها از منابع مربوطه، و نیز تائید یافته های اولیه صورت گرفته است.

زمینه های اجتماعی و سیاسی افغانستان

۱۰. از زمان توافق بن سال ۲۰۱۱ میلادی، ارتقای برابری جنسیتی یک موضوع کلیدی در تلاش های بازسازی و پیشرفت در افغانستان بوده است. همانطوری که در گزارش رسمی کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان (CEDAW) که توسط دولت افغانستان ارسال گردیده، بیان شده است؛ برابری جنسیتی در قانون اساسی افغانستان مندرج شده، و دولت افغانستان نیز سایر اسناد بین المللی را که هدف آن ترویج برابری جنسیتی، از جمله (CEDAW) می باشد، امضا نموده است.¹

۱۱. میکانیزم های اضافی برای ارتقای برابری جنسیتی شامل وزارت امور زنان (در سال ۲۰۰۲ تاسیس یافته است)، استراتیژی انکشاف ملی افغانستان (در سال ۲۰۰۸ تکمیل شده است)، پلان عمل ملی برای زنان افغانستان (در سال ۲۰۰۸ تصویب شده است)، و قانون منع خشونت علیه زنان (در سال ۲۰۰۹ به امضا رسید) میباشند. در سال ۲۰۱۱ میلادی، دولت یک گروه کاری را برای تهیه پلان عمل ملی جهت تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد در مورد زنان، صلح و امنیت که در ماه جون سال ۲۰۱۵ میلادی منتشر شد، ایجاد نمود.²

۱۲. این اسناد و میکانیزم ها فراورده های مستقیم جهت رسمی سازی مسیر اصلی جنسیت در افغانستان است. هدف از اصلاحات و برنامه ریزی برابری جنسیتی اطمینان حاصل نمودن از عمل کردن مردان و زنان برای حقوق خویش، داشتن فرصت ها برای کمک به بازسازی و پیشرفت کشور، و لذت بردن از یک زندگی کامل و رضایت بخش می باشد.³ از سال ۲۰۰۱ میلادی، زنان و دختران به تدریج دسترسی به حقوق خویش از جمله حق تحصیل، صحت، و مشارکت در زندگی اجتماعی را افزایش داده اند.⁴

۱۳. در ماه اپریل سال ۲۰۱۵ میلادی، چهار وزیر زن جدید به ۲۴ عضو کابینه افغانستان پیوست. این وزرای زن وزارت های مانند؛ وزارت امور زنان، وزارت مبارزه علیه مواد مخدر، وزارت تحصیلات عالی و وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین را رهبری می کنند.⁵ زنان ۲۷ درصد در پارلمان و ۲۰ درصد در هر شورای ولایتی به سطح محلی سهم دارند.⁶ در حال حاضر ۲۴ درصد از کل کارمندان دولت، را زنان تشکیل می دهند.⁷

¹ وزارت احیا و انکشاف دهات جمهوری اسلامی افغانستان (اگست ۲۰۱۱)، پالیسی جندر، صفحات ۶-۸
[mrrd.gov.af/Content/files/English Gender Policy Final%282%29.pdf](http://mrrd.gov.af/Content/files/English%20Gender%20Policy%20Final%282%29.pdf)

² Ibid.

³ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (فبروری ۲۰۰۸) حرکت بسوی مسیر اصلی: ادغام جندر در پالیسی ملی افغانستان

[www.areu.org.af/Uploads/EditionPdfs/803E-Moving to Mainstream-WP-print.pdf](http://www.areu.org.af/Uploads/EditionPdfs/803E-Moving%20to%20Mainstream-WP-print.pdf)

⁴ آکسفام (۳ اکتوبر ۲۰۱۱) مکانی در جدول - تامین حقوق زنان در افغانستان
reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/bp153-womens-rights-afghanistan-03102011-en.pdf

⁵ شبکه تحلیلگران افغانستان (۱۸ اپریل ۲۰۱۵)، افغانستان تقریباً کابینه دارد - اعضای پارلمان به تمام وزیران رای اعتماد دادند

www.afghanistan-analysts.org/afghanistan-almost-has-a-cabinet-mps-confirm-all-candidate-ministers/

⁶ پروژه سهمیه دهی، در اینجا قابل دسترس است: www.quotaproject.org/uid/countryview.cfm?CountryCode=AF

⁷ اداره ای احصائیه مرکزی، کتاب سالانه ای آماری افغانستان ۲۰۱۳-۱۴ www.cso.gov.af/en

۱۴. از زمان سقوط رژیم طالبان، افغانستان گواه رشد جنبش حقوق زنان است. به گونه ای مثال شبکه زنان افغان بزرگترین شبکه برای حقوق زنان در افغانستان با بیش از ۱۲۶ نهادهای ثبت شده ای حقوق زنان و ۳۵۰۰ اعضای انفرادی خدمات وسیعی را به زنان از جمله آموزش و پرورش، صحت، دادخواهی و حمایت قانونی فراهم می سازد.

۱۵. آمارها تأیید کننده ای آن است که افغانستان دارای بالاترین شاخص خشونت غیر جنسی علیه زنان و کمترین شاخص برای دسترسی به مراقبت های صحتی و منابع اقتصادی برای زنان در جهان است. ازدواج زود هنگام هنوز در افغانستان بسیار رایج است. با توجه به آمارهای سال ۲۰۱۱، ۱۵٫۲ درصد زنان افغانستان قبل از سن ۱۵ ازدواج کرده اند، در حالی که ۴۳٫۲ درصد قبل از سن ۱۸ ازدواج نموده اند.

۱۶. چنانکه قانون اساسی افغانستان تضمین کرده است که زنان حق دارند تا زمین را به ارث ببرند و آنرا صاحب شوند، اما این ماده به طور ضعیف الاجرا باقی مانده و زنان توسط اقارب طبقه ذکور از حق قانونی خویش محروم می شوند.^۸ با وجود مقررات قانونی و اوراق رسمی که حقوق زنان را در حوزه های اقتصادی و سیاسی، تحرک، ازدواج، طلاق و ارث تضمین می کند؛ عدم تطبیق این قوانین و رسوم سنتی که حقوق زنان را تضعیف می سازد همچنان به تقویت دوباره ای نابرابری زنان در افغانستان ادامه می دهد.^۹

ماده ۱: تعریف تبعیض

۱۷. شبکه زنان افغان تصدیق میدارد که از زمان سقوط رژیم طالبان در سال ۲۰۰۱ میلادی بدینسو حکومت افغانستان به منظور حمایت از برخورداری حقوق مساوی زنان منحصراً شهروندان و اطمینان از اشتراک با مفهوم آنان در جامعه افغانی بر اساس معیارهای بین المللی گامهای موثری را برداشته است.

کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان در ماه مارچ سال ۲۰۰۳ میلادی توسط حکومت افغانستان تصویب، و مواد کنوانسیون حین فرایند دولت سازی آن در قوانین و پالیسی های ملی جاسازی شده است. ماده ۲۲ قانون اساسی افغانستان به وضاحت بیان میدارد که: هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است. اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

۱۸. بعد از دوران رژیم طالبان، حکومت افغانستان تعداد متعددی از پالیسی ها و قوانین را به منظور تامین حقوق و اشتراک اجتماعی، سیاسی و اقتصادی زنان در جامعه به تصویب رسانید. استراتیژی انکشاف ملی افغانستان - پلان پنج ساله تسوید و تأیید بازسازی و انکشاف

⁸ McClatchy DC (۴ جون ۲۰۱۳) در افغانستان، زنانی که برای میراث خویش ادعا می کنند اکنون یک قهرمان دارند

www.mcclatchydc.com/news/nation-world/world/middle-east/article24749644.html

⁹ امورات خارجه، بازرگانی و انکشاف کانادا (۱۶ جون ۲۰۱۵)، معلومات پس منظر: ارتقای ترویج حقوق زنان و دختران و توانمندی آنها در افغانستان

افغانستان - در سال ۲۰۰۸ میلادی به راه انداخته شد. این استراتیژی همچنان شامل استراتیژی پایدار برای رسیدن به تعهدات حکومت افغانستان در عرصه مساوات جندری و شمولیت جندر در سراسر نهادهای دولتی می باشد.¹⁰ طبق استراتیژی انکشاف ملی افغانستان این استراتیژی پایدار اساسی برای "تشخیص و بازنگری مشکلات زنان افغانستان در طول تاریخ" به شمار میرود.

۱۹. در کنار استراتیژی انکشاف ملی افغانستان، همچنان تصویب پلان عمل ملی برای زنان افغانستان - یک چارچوب جامع پالیسی ده ساله - در سال ۲۰۰۸ میلادی، وسیله ای انکشافی مهم دیگر برای "انفعال کمیته های جندر و استراتیژی های حکومت افغانستان بصورت عملی" می باشد.¹¹ هدف از پلان عمل ملی برای زنان افغانستان (NAPWA) تحکیم تلاش های حکومت برای "بهبود وضعیت زنان جهت مزایای همه اتباع افغانستان" از طریق ایجاد رهنمودهای واضح و معیار های قابل اندازه گیری برای پیگیری پیشرفت ها مبنی بر زمان میباشد.¹²

۲۰. بر علاوه، به منظور تامین و حفاظت حقوق زنان، قانون منع خشونت علیه زنان در سال ۲۰۰۹ میلادی از طریق فرمان ریاست جمهوری توسط حامد کرزی رییس جمهور اسبق افغانستان تصویب گردید. برای نخستین بار در تاریخ افغانستان، چارچوب قانونی که ۲۲ نوع عمل زشت خشونت علیه زنان و دختران را جرم پنداشت، بوجود آمد. قانون منع خشونت علیه زنان از زمان تصویب آن، به هدف تامین دسترسی زنان به عدالت در سرتاسر افغانستان تطبیق گردیده است. با این حال تطبیق قانون به شکل غیر منظم و ضعیف ادامه داشته، و خود نتیجه ای از عدم مسلکی بودن در میان تطبیق کنندگان مانند تطبیق کنندگان قانون، و سارنوالان می باشد.¹³

۲۱. اخیرا در ماه جون سال ۲۰۱۵ میلادی حکومت افغانستان نخستین پلان عمل ملی برای تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد و قطعنامه های مرتبط را رونمایی نمود. این پلان عمل ملی مشمول چهار ساحه استراتیژیک هریک: ا، مشارکت سیاسی زنان در تمام سطوح تصمیم گیری در عرصه صلح، امنیت، و خدمات ملکی؛ ب، مسئولیت زنان از هر نوع خشونت و تبعیض؛ ج، جلوگیری از خشونت علیه زنان؛ و د، ایجاد فرصت های اقتصادی برای زنان از طریق ارائه خدمات رفاهی و بازبازی.¹⁴

۲۲. طوریکه در مثال های فوق بیان شد، افغانستان دارای فهرست از استراتیژی ها، قوانین، و پلان های کامل برای اطمینان از حفاظت حقوق اساسی و مساوی زنان در جامعه افغانی میباشد که طی سال ها توسط حکومت افغانستان تسوید، تائید و تصویب گردیده است. با این وجود،

10 کانتور، پاولا و آدم پین، کاهش فقر: متمرکز بالای تطبیق استراتیژی انکشاف ملی افغانستان روی فقر و نتایج آن، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، جنوری ۲۰۰۹، صفحه ۱۲ همچنان قابل دسترس در:

<http://www.areas.org.af/EditionDetails.aspx?EditionId=67&ContentId=7&ParentId=7>

11 پلان عمل ملی برای زنان افغانستان، سال ۲۰۰۸، همچنان قابل دسترس در: <http://mowa.gov.af/en>

Ibid 12

13 یوناما، عدالت از دید زنان افغان: قضایای خشونت علیه زنان که توسط میانجیگری و قضاوت محکمه آدرس شده است، اپریل ۲۰۱۵، همچنان قابل دسترس در: <http://www.refworld.org/docid/55814b3c4.html>

14 وزارت امور خارجه دولت افغانستان، پلان عمل ملی قطعنامه ۱۳۲۵ زنان، صلح و امنیت، جون ۲۰۱۵، همچنان قابل دسترس در:

<http://mfa.gov.af/Content/files/English%20NAP%206.pdf>

هنگامیکه سیاست‌ها و پالیسی‌های مورد نظر در دست‌آورد‌های ملموس تفسیر گردد، این تلاش‌ها اغلباً به کوتاهی می‌انجامد. امروز پس از ۱۵ سال با وجود تلاش‌های انکشافی و مساعدت بین‌المللی برای تضمین دسترسی زنان به حقوق خویش بدون تبعیض بر اساس جنسیت، هنوز هم آنان با موانع ساختاری هنگام تلاش برای دسترسی به برخی از اساسی‌ترین حقوق خویش مانند: دسترسی برابر به آموزش و پرورش، صحت، و مواجه‌اند.¹⁵

۲۳. تطبیق قوانین و پالیسی‌های حساسیت بر انگیز جندر که هنوز محدود باقی مانده است؛ زیرا قوه‌های محافظه‌کار توانمندی زنان را در مقابل ارزش‌های سنتی افغانستان مانع می‌شمارند. نگرانی‌های در حال رشد میان فعالین حقوق زنان بخاطر سیر نزولی حقوق آنان که در طی ۱۵ سال اخیر بدست آمده است وجود دارد، چنانکه تعهدات حکومت تنها بروی کاغذ باقی مانده است.¹⁶

۲۴. پیشنهادات برای ماده ۱:

۱.۲۴. تاکید مجدد تعهد بر ادامه تلاش‌ها برای پایان دادن به نابرابری جنسیتی بر مبنای تعهدات CEDAW، NAPWA، UNSCR 1325، NAP. ۲۴،۲ ایجاد کمیته‌های مخصوص به سطح ولایات، با مسئولیت‌های نظارت، هدایت و تسلط بر تطبیق‌کنندگان قانون و مقامات عدلی و قضایی برای تطبیق منظم و مناسب قانون منع خشونت علیه زنان.

ماده ۲: اتخاذ میزان پالیسی برای از بین بردن تبعیض

۲۵. شبکه زنان افغان تصدیق میدارد که قانون اساسی افغانستان چارچوب کلیدی برای اطمینان از تساوی زنان در مقابل قانون است. علاوه بر این، ایجاد وزارت امور زنان، همراه با ریاست‌های ولایتی آن، گام کلیدی در تلاش‌های ملی افغانستان بسوی رسیدن به تساوی جندر بوده است. در کنار وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، به عنوان نهاد معتبر بیشتر مورد توجه بوده است، که فعالانه برای محو تبعیض جندر در افغانستان کار می‌نماید.

۲۶. حکومت افغانستان قوانین و پالیسی‌های ملی که مواد کلیدی تحت کنوانسیون سیدا را تعریف می‌کند را صادر نموده است. مثال‌ها از همچو قوانین به شمول قانون منع خشونت علیه زنان، پلان عمل ملی برای زنان افغانستان، و کود مدنی میباشد. کود مدنی افغانستان حقوق مشخصی مانند حق زنان برای انتخاب همسر در ازدواج، و حقوق داشتن صلاحیت میراث جایداد را فراهم می‌سازد.¹⁷ این کود همچنان مشخص مینماید که حد

15 نهاد مساوات برای صلح و دیموکراسی (EPD)، گزارش کارت امتیازی تساوی جندر- ارزیابی تعهدات حکومت افغانستان برای تساوی جندر و زنان، فبروری ۲۰۱۵، همچنان قابل دسترس در:

<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GERC-English.pdf>

16 سازمان عفو بین‌الملل، زندگی آنها در سه خط - مدافعین اناث حقوق بشر تحت حمله در افغانستان، ۲۰۱۵ قابل دسترس در:

<https://www.amnesty.org.uk/sites/default/files/asa1112792015english.pdf>

17 اوژنیوا، ا.، شریعت و حقوق زن در افغانستان، انستیتوت صلح ایالات متحده امریکا، ۲۰۱۴ قابل دسترس در:

https://www.usip.org/sites/default/files/SR347-Sharia_and_Women%E2%80%99s_Rights_in_Afghanistan.pdf

اقل سن ازدواج برای دختران ۱۶ سال و برای پسران ۱۸ سال می‌باشد. علاوه بر این، حکومت افغانستان کمیسیون قانون منع خشونت علیه زنان را به سطح ولایات، با تعهد مبارزه در مقابل خشونت علیه زنان بصورت موثر، و ایجاد رشد هماهنگی میان نهادهای مرتبط حکومتی و نهادهای غیر دولتی ایجاد نموده است.

۲۷. علاوه بر این، حکومت افغانستان واحدهای جندر را در وزارتخانه های کلیدی به منظور تامین و تقویت تساوی جندر و اشتراک زنان در تصمیمگیری ایجاد نموده است. شبکه زنان افغان پالیسی های ملی و قوانین پاسخگوی جندر که برای توانمندی بیشتر زنان تصویب شده است را می ستاید. با وصف این، تطبیق نا موفق پالیسی ها و قوانین هنوز در افغانستان یک موضوع باقی مانده است.

۲۸. باوجود تصویب اقدامات درمانی قابل توجه برای جندر، رخدادهای مخرب تلاش ها برای منع تبعیض جندر همچنان اتفاق می افتد. به گونه مثال هرچند قانون منع خشونت علیه زنان در سال ۲۰۰۹ میلادی قابل اجرا قرار گرفت، اما هنوز هم میکانیزم های موازی مانند میکانیزم حل منازعات بر اساس رسوم و میکانیزم میانجیگری برای حل قضایای خشونت علیه زنان مورد استفاده قرار می گیرد. میکانیزم حل منازعات بر اساس رسوم - گاهی تطبیق کنندگان قانون قضایای خشونت علیه زنان را به بزرگان ذکور محل و متنفذین مذهبی راجع ساخته و آنها را اجازه میدهد تا بصورت مستقیم منازعات حقوقی را به شمول موضوعات فامیلی حل و فصل نمایند. ممکن مهترین تاثیر منفی میکانیزم فوق نبود اشتراک زنان در تصمیم گیری ها و دید منفی در برابر زنان از سوی بزرگان ذکور محل که تطبیق کننده نورم های سنتی اند، می‌باشد. به همین گونه مقامات عدلی و قضایی قضایای خشونت علیه زنان را بواسطه میانجیگری از طریق تعهد فاعل جرم که دیگر خانم و اقارب اناث خویش را اذیت نمی کند، حل و فصل می نمایند. اکثریت همچو از قضایا ثبت نشده باقی مانده، که خود باعث ناممکن شدن پیگیری قضایا برای اطمینان از مصئونیت و امنیت قربانیان خشونت میگردد.¹⁸

۲۹. بر علاوه، زمانیکه قانون منع خشونت علیه زنان حفاظت و تامین حقوق زنان در افغانستان را مینماید، چندین قوانین تبعیض آمیز در تناقض دستور عمل آن قرار دارد. به گونه مثال قانون احوال شخصیه اهل تشیه، و مسوده قانون خانواده برای اقلیت اهل تشیه افغانستان همزمان با ایجاد سال قانون منع خشونت علیه زنان به اجرا در آمده است. سایر مثال های از مواد تبعیضی در چارچوب قانونی افغانستان وجود دارد که حقوق زنان را برای بدست آوردن طلاق و سرپرستی فرزندان را محدود می سازد.¹⁹

۳۰. در نهایت جرایم اخلاقی هنوزهم یک موضوع ناهل شده باقی مانده است، که دسترسی زنان را به عدالت در افغانستان مانع می شود. صدها زنان به جرم فرار از منزل ویا تلاش برای ایجاد رابطه نامشروع زندانی

18 یوناما، عدالت از دید زنان افغان: قضایای خشونت علیه زنان که توسط میانجیگری و قضاوت محکمه آدرس شده است، اپریل ۲۰۱۵، همچنان قابل دسترس در: <http://www.refworld.org/docid/55814b3c4.html>
19 IAGCI رهنما و معلومات کشور - افغانستان: ترس زنان از خشونت مبتنی بر جنسیت، فبروری ۲۰۱۶ قابل دسترس در:
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/500838/AFG.Women.Gender_based_harm_and_violence.pdf

شده اند. در اکثر قضایا، زنان محکوم به جرایم اخلاقی بخاطر ازدواج اجباری، سوء استفاده و خشونت های خانوادگی از منازل خویش فرار نموده اند.²⁰

۳۱. پیشنهادات برای ماده ۲:

۱.۳۱ آزادی تمام زنان متهم به جرایم اخلاقی از زندان ها، و اجرای فرمان جهت جلوگیری تطبیق قانون از دستگیری زنان و دختران که از منازل خویش فرار می نمایند.

۲،۳۱ رهنمایی و جلوگیری تطبیق کنندگان قانون از راجع ساختن قضایای خشونت علیه زنان به میکانیزم حل منازعات بر اساس رسوم و میانجیگری، بلکه باید قضایا تحت قانون منع خشونت علیه زنان طی مراحل گردد.

۳،۳۱ اصلاح قانون احوال شخصیه اهل تشیه و رفع ماده هائیکه باعث تبعیض علیه زنان می شود.

ماده ۶: قاچاق انسان و فحشا

۳۲. گزارش سال ۲۰۱۱ میلادی دولت افغانستان قوانین مختلف و میثاق های بین المللی که افغانستان در سالهای پسین امضا و به آن ملحق شده است را اشاره کرده است، به ویژه قانون مبارزه با قاچاق انسان و قانون منع خشونت علیه زنان مربوط به متن ماده ۶ شده، و مکررا به عنوان یکی از اقدامات کلیدی برای جلوگیری از قاچاق انسان و دیگر اشکال سوء استفاده شامل فحشا در گزارش دولت افغانستان آمده است.

۳۳. اگر چه تصویب قوانین یک گامی به سمت مسیر مثبت است، ولی تطبیق درست این قوانین نیاز به کسب پیشرفت به معنای واقعی آن است. ازدواج زودهنگام و ازدواج اجباری زنان و دختران هنوز هم در افغانستان بسیار رایج است. قوانینی مانند قانون منع خشونت علیه زنان و قانون مبارزه با قاچاق انسان هنوز هم قادر به جلوگیری از چنین شیوه های مضر نشده اند. بیشترین قربانیان قاچاق انسان کودکانی اند که در معرض کارهای شاقه مانند؛ قالین بافی، خشت زنی، و بهره کشی جنسی قرار دارند. به همین ترتیب زنان و دختران افغان همچنان در کشورهای مانند پاکستان، ایران و هند به فحشا و برده گی کشانده می شوند.²¹

۳۴. اراده سیاسی به منظور مبارزه علیه قاچاق انسان و فحشای اجباری هنوز ضعیف باقی مانده است. تاکنون قاچاقبران انسان برای جرایم خویش حسابه نمی باشند، در حالیکه قربانیان خشونت های بهره برداری جنسی متهم به جرایم اخلاقی شده و زندانی میگردند. روند منظم برای همچو قضایای حساس وجود ندارد، با توجه به این تطبیق کنندگان قانون و

²⁰دیدبان حقوق بشر افغانستان: پایان اتهامات جرایم اخلاقی، امتحان بکارت، ۲۵ می ۲۰۱۶ میلادی قابل دسترس در:

<https://www.hrw.org/news/2016/05/25/afghanistan-end-moral-crimes-charges-virginity-tests>

²¹وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا، گزارش قاچاق انسان - افغانستان، ۲۷ جولای ۲۰۱۵ قابل دسترس در: <http://www.refworld.org/docid/55b73c1e31.html>

مقامات عدلی و قضایی درک کافی، رهنمود، و تجربه جهت ارایه خدمات برای قربانیان قاچاق انسان ندارند.²²

۳۵. پیشنهادات برای ماده ۶:

۳۵،۱ پایان محکومیت و زندانی کردن قربانیان قاچاق انسان و فحشای اجباری، در عوض افزایش تعقیب و محکومیت قاچاقبران تحت قانون مبارزه علیه قاچاق انسان در افغانستان.

۳۵،۲ ایجاد رهنمودهای رسمی و مورد پسند تطبیق کنندگان قانون و دستگاه عدلی و قضایی، در مورد چگونگی رسیدگی به قضایای قاچاق انسان، و طرز استفاده از قانون مبارزه علیه قاچاق انسان در افغانستان.

۳۵،۳ راه اندازی خدمات محافظتی به اساس نیازهای قربانیان قاچاق انسان، فراهم نمودن خانه های امن، و ارایه مشوره، با خدمات روانی و توان بخشی.

ماده ۷: نمایندگی سیاسی زنان و سهم آنان در تصمیم گیری

۳۶. به اساس قانون انتخابات افغانستان تمام افغان های بالاتر از سن ۱۸ بدون در نظر گرفتن جنسیت حق قانونی رای دادن در انتخابات را دارند. علاوه بر این، با وجود تهدیدهای امنیتی و موانع اجتماعی که توانایی زنان را برای رسیدن به عموم مردم محدود می سازد، زنان سیاستمدار باید نقش فعال را در جامعه ایفا نمایند.

۳۷. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۴ میلادی زنان نمایندگی ۳۸ درصد از تعداد رای دهندگان را نمودند، که این رقم بالاترین اشتراک زنان افغان در تاریخ افغانستان می باشد. باوجود اینکه زنان توانایی نقش فعال در روند سیاسی و تصمیم گیری بخصوص در پارلمان و شورای ولایتی داشته است. اما سطح حضور آنان بصورت قابل ملاحظه کاهش یافته است. در انتخابات سال ۲۰۰۹ میلادی از ۴۲۰ کرسی شوراها و ولایتی ۲۵ درصد آن برای زنان اختصاص داده شد.

۳۸. بازنگری قانون انتخابات، بدون مشوره با جامعه مدنی و فعالان حقوق زن، فیصدی کرسی های در نظر گرفته شده برای زنان را از ۲۵ درصد تا ۲۰ درصد کاهش داد. این باعث کاهش نمایندگی زنان به سطح محلی شده است. در سال ۲۰۰۹ از مجموعه ۴۲۰ کرسی شورای ولایتی زنان به ۱۱۷ کرسی راه یافتند، در حالیکه در سال ۲۰۱۴ میلادی از مجموعه ۴۵۸ کرسی شورای ولایتی ۹۷ زن برگزیده شد.²³ این کاهش مهم حضور زنان به سطح محلی از ۲۷،۸ درصد در سال ۲۰۰۹ به ۲۱،۲ درصد در سال ۲۰۱۴ رسیده است.

۳۹. در حال حاضر، از تعداد ۲۷ عضو کابینه ۴ تن آنان را زنان (۱۵ درصد) تشکیل میدهد، ۲۷ درصد زنان در پارلمان، و تقریباً ۱۰ درصد از

²² Ibid

²³ بنیاد آسیا، دوره انتقال زنان و دختران به کجا میکشاند، ۲ دسمبر ۲۰۱۳ همچنان قابل دسترس در: AND National Democratic <http://asiafoundation.org/2013/12/04/where-will-transition-take-women-and-girls-in-afghanistan/> Institute, Afghanistan 2014 Election Update, May 30, 2014, available at: <https://www.ndi.org/files/AFG-2014-Election-Update-May-30-NDI-EOM-English-FINAL.pdf>

قضات زنان میباشد.²⁴ به همین گونه از مجموع ۷۰ عضو شورای ولایتی صلح ۹ تن آنها را زنان (۱۳ درصد) به سطح ملی تشکیل میدهد، که به سطح محلی تعداد اوسط اعضای کمیته های شورای ولایتی صلح میان ۲۵ الی ۳۰ میباشد، که تقریباً ۱۰ درصد آنرا تشکیل میدهد.²⁵

۴۰. به جز از پارلمان افغانستان، بیشترین نهادها با کمبود نمایندگان طبقه اناث مواجه اند. توانمندسازی زنان در نهادهای اجرائیوی نیاز به افزایش دارد. حکومت افغانستان گام های مهمی را به منظور حضور زنان و سهم آنان در تصمیم گیری ها برداشته است.

۴۱. پیشنهادات برای ماده ۷:

۴۱،۱ معرفی مجدد ۲۵ درصد سهمیه برای زنان جهت افزایش نمایندگی آنان در تصمیم گیری و حکومتداری به سطح محلی.
۴۱،۲ افزایش تعداد اعضای اناث شورای عالی صلح و شورای ولایتی صلح از ۱۰ الی ۱۳ درصد تا حد اقل به ۳۰ درصد برسد، تا اطمینان از حضور مساوی زنان در روند صلح حاصل گردد.
۴۱،۳ تقویت حضور زنان در قوه قضائیه افغانستان جهت افزایش رقم قاضیان اناث و سایر مقامات قضایی به حداقل ۳۰ درصد.

ماده ۸: نمایندگی بین المللی

۴۲. بر اساس گزارش کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان از طرف حکومت افغانستان در دسمبر سال ۲۰۱۱ میلادی،²⁶ قوانین و قطعنامه های افغانستان در مقابل حضور زنان در ماموریت های بین المللی و دیپلوماتیک علیه آنان تبعیض وجود ندارد. همچنان ادعا شده است که وزرای توانای اناث، اعضای اناث پارلمان، اعضای اجرائیوی و مقامات عدلی و قضایی از افغانستان در کنفرانس ها و انجمن های بین المللی نمایندگی می کنند. حکومت افغانستان همچنان یادآور شده است که در هنگام تهیه گزارش سیدا، کوشش های در حال جریان برای افزایش نقش زنان به حیث نمایندگان افغانستان در کنفرانس های منطقوی و بین المللی وجود داشته است.

۴۳. شبکه زنان افغان از قبول دولت افغانستان نسبت به نیاز افزایش نمایندگی زنان در هیات نمایندگان بین المللی و انجمن ها ستایش میکند. در سال های اخیر از زمان انتخاب محمد اشرف غنی به حیث رییس جمهور افغانستان وی تعهد خویش را به رشد نمایندگی زنان در عرصه بین

24 فوستر، س.، آخر هفته من در کابل: اشتراک در توانمندی زنان، ۳ جون ۲۰۱۶، وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا قابل دسترس در:

<https://blogs.state.gov/stories/2016/06/03/my-weekend-kabul-engaging-womens-empowerment>

25 شبکه زنان افغان، نظارت از تطبیق پالیسی جندر برنامه صلح و ادغام مجدد افغانستان، می ۲۰۱۶ میلادی
26 به اساس یادداشت های کمیته سیدا، این یگانه گزارش سیدا است که توسط حکومت افغانستان ارائه گردیده است. قابل دسترس در:

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=3&DocTypeID=29

المللی از طریق انتصاب تعداد متعدد زنان در بست های بلند، به شمول سه سفیر و وعده سفیر چهارم، ثابت نموده است.²⁷

۴۴. باوجودیکه رییس جمهور و حکومت آن تعهد برای رشد حقوق زنان نشان داده است، از میان ۵۰ سفیر انتصاب ۳ الی ۴ سفیر زن نمایندگی نسبتاً کمی را نشان میدهد.²⁸ کشورهای منطقه تعداد بیشتر سفیران زن به عنوان نماینده دیپلماتیک را در خارج از مرز خویش دارند. بگونه مثال کشور پاکستان در سال ۲۰۱۲ میلادی به تعداد ۱۳ سفیر زن را داشته است.²⁹ در سال ۲۰۱۴ میلادی ترکیه ۳۲ سفیر زن را به نمایندگی خویش داشته است.³⁰ بنابراین مناسب خواهد بود اگر افغانستان تعداد بیشتر از چهار زن سفیر دارای شرایط را هدف قرار دهد.

۴۵. بر علاوه آن، در سال ۲۰۱۵ میلادی از مجموع ۸۷۸ کارمند وزارت امور خارجه ۶۵ (۷،۴) درصد آنرا زنان تشکیل داده بود. افزایش در تعداد کارمندان اناث وزارت امور خارجه گام کلیدی برای افزایش نمایندگی زنان افغانستان در عرصه بین المللی خواهد بود.³¹

۴۶. پیشنهادات برای ماده ۸:

۱.۴۶ در دراز مدت انتصاب سفیران جدید، توجه بر اولویت زنان به حیث سفیر جدید صورت گیرد، تا در نهایت نسبت سفیران زن به حداقل ۳۰ درصد (تقریباً ۱۴ سفیر زن) افزایش یابد.
۲،۴۶ اولویت دهی جهت تشخیص و استخدام دیپلمات های زن برای افزایش حضور زنان افغان در کشورهای خارج.

ماده ۱۰: آموزش و پرورش

۴۷. با توجه به تخمین سال ۲۰۱۱ میلادی دولت افغانستان، سطح سواد جمعیت ۲۶ درصد بوده است، در حالی که سطح سواد در میان زنان ۱۲ درصد در زمان نوشتن گزارش سال ۲۰۱۱ CEDAW بود. تنها در حدود ۲۱،۵ درصد از همه مکاتب دولتی مکاتب اناث و ۳۷،۵ درصد از کودکان ثبت شده در صنف اول الی دوازده از طبقه اناث بودند. همچنین دولت تصمیم گرفت که طبقه اناث و ذکور با هم در مکان مشترک آموزشی تا صنف سه آموزش ببینند و دختران میتوانند در مکاتب جداگانه ای دخترانه ادامه ای تحصیل نمایند.

27 سیاست خارجی، رییس جمهور محمد اشرف غنی، زنان افغان به یک قهرمان دارند که دیگران ندارند، ۴ اپریل ۲۰۱۶. قابل دسترس در:

AND Office of the <http://foreignpolicy.com/2016/04/04/in-president-ghani-afghan-women-have-a-champion-like-no-other/>
President, President Ghani: Women's Rights Shall Not be Compromised for Peace, May 30, 2015, available at:

<http://president.gov.af/en/news/47135>

28 وزارت امور خارجه، فهرست ماموریت های دیپلماتیک افغانان، قابل دسترس در:

<http://mfa.gov.af/en/page/4183/3884>

29 پاکستان تودی، زنان در دیپلماسی، ۸ مارچ ۲۰۱۲ قابل دسترس در:

<http://www.pakistantoday.com.pk/2012/03/08/comment/columns/women-in-diplomacy/>

30 ملژین تایمز، سخنانی سفیران زن در مورد تساوی جنس، دسمبر ۲۰۱۵ میلادی قابل دسترس در:

<http://www.themalayiantimes.com.my/women-ambassadors-speak-out-on-gender-equality/>

31 احصائیه مرکزی افغانستان، احصائیه تعداد کارمندان، قابل دسترس در:

<http://cso.gov.af/en/page/demography-and-socile-statistics/social-statistics/employee-statics>

۴۸. در حال حاضر رقم ثبت نام در مکاتب دختران ۴۰ درصد است. از سال ۲۰۱۱ میلادی بدین سو ثبت نام دختران تنها ۷.۲ درصد افزایش یافته است. علاوه بر این، الی ماه جون ۲۰۱۶، ۳۳ درصد تمام استادان مکاتب را طبقه اناث تشکیل داده است.³²

به اساس گزارش سال ۲۰۱۱ CEDAW، مکاتب جداگانه ای دخترانه در افغانستان نیاز است، به ویژه برای صنوف بالاتر؛ تا اینکه خانواده ها ترغیب به اجازه دادن دختران شان برای پایداری در مکتب شوند. هرچند، آمار رسمی از سوی دفتر احصائیه مرکزی افغانستان نشان می دهد که در حال حاضر کمتر از ۲۵ درصد همه موسسات تحصیلات عالی برای دختران، همچنان تقریباً ۴۳ درصد برای پسران و ۳۲ درصد مشترکاً برای پسران و دختران وجود دارد.³³ این چنین آمار و ارقام خلای قابل توجهی را در جهت دسترسی دختران به تعلیم و تربیه در افغانستان نشان میدهد، تلاش ها برای رسیدن به ۵۰ درصد دسترسی دختران به آموزش و پرورش در افغانستان راه را هموار ساخته است.

۴۹. با توجه به دسترسی طبقه اناث به تحصیلات عالی، دولت مدعی است که علت فیصدی پائین حضور طبقه اناث در امتحان کانکور نا امنی عنوان شده است. در سال ۲۰۰۹ میلادی تنها در حدود ۲۴,۸ درصد از محصلین پوهنتون های (دولتی و خصوصی) را اناث تشکیل میداد. به همین گونه، تنها در حدود ۱۶,۵ درصد از استادان پوهنتون ها طبقه اناث گزارش شده است. لیله برای ۱۵۱۰ محصل طبقه اناث در پوهنتون های دولتی در دوازده ولایت از سی و چهار ولایت کشور تاسیس شده است. علاوه بر این، وزارت تحصیلات عالی به ایجاد لیلیه ها برای حداقل ۵۰ درصد از محصلین دختر در سال ۲۰۱۵ میلادی برنامه ریزی کرده است.

۵۰. ارقام ارائه شده از طرف دفتر احصائیه مرکزی افغانستان نشان می دهد که در سال ۲۰۱۶ میلادی، ۲۱,۳ درصد از دانشجویان دانشگاه دولتی را طبقه اناث تشکیل داده، در حالی که ۱۱,۹ درصد از استادان دانشگاه های دولتی طبقه اناث هستند. با توجه به دسترسی دانشجویان اناث به لیلیه ها، اکنون ۷,۹ درصد از دانشجویان اناث که مصروف آموزش در دانشگاه دولتی اند به لیلیه ها دسترسی یافته اند. بین سالهای ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ تعداد لیلیه ها ذکور به بیشتر از ۹۰۰۰ افزایش یافته است و در حین زمان تعداد لیلیه های طبقه اناث تنها به ۴۳۱ افزایش یافته است.³⁴ این ارقام نشان می دهد که اهداف تعیین شده توسط وزارت تحصیلات عالی برای افزایش دسترسی زنان به نهادهای تحصیلات عالی تا هنوز بدست نه آمده است. در حال حاضر، بیشتر ارقام احصائیوی بیان کننده نسبت محصلین و استادان اناث در پوهنتون ها، بصورت قابل توجه پائین تر از آنست که حکومت افغانستان در سال ۲۰۱۱ میلادی تخمین زده بود.

32 احصائیه مرکزی افغانستان، کتاب احصائیه سالانه ۲۰۱۵ - ۲۰۱۶، قابل دسترس در:

www.cso.gov.af/en

33 ریاست احصائیه مرکزی، سالنامه ای آماری افغانستان ۲۰۱۳ - ۱۴

www.cso.gov.af/en

Ibid 34

۵۱. با توجه به گزارش سال ۲۰۱۱ CEDAW از طرف دولت افغانستان، برای محصلین طبقه اناث فرصت های خاص در نظر گرفته شده است. از طریق اقدام مثبت، طبقه اناث میتوانند برای ادامه تحصیل خود در مراکز تربیه معلم با نمرات کم همراه با پاداش خاصی جذب شوند. به اساس کتاب احصائیه سالانه ۲۰۱۵ - ۲۰۱۶ دفتر احصائیه مرکزی افغانستان ۶۳,۸ درصد فارغین دارالمعلمین سال ۲۰۱۶ میلادی طبقه اناث بوده است.

۵۲. شبکه زنان افغان تصدیق می دارد که تلاش های به منظور بهبود دسترسی دختران به تعلیم و تربیه به ویژه در رابطه به افزایش تعداد شاگردان اناث در تعلیمات عمومی و آموزش بیشتر معلمین اناث توسط دولت افغانستان در نظر گرفته شده است. در ضمن، گشایش دانشگاه های مخصوص طبقه اناث در ماه می سال ۲۰۱۶ میلادی بنای کلیدی در عرصه رشد دسترسی زنان به تحصیلات عالی بوده است.³⁵

۵۳. با وجود پیشرفت های قابل ملاحظه، چالش های عمده هنوز با برجاست. بطور مثال به اساس ارقام رایج شده احصائیه مرکزی سال ۲۰۱۶ میلادی از مجموع ۱۴۱ تنها ۲ لیسه تخنیک و مسلکی برای دختران اختصاص داده شده است.³⁶ به همین ترتیب، ادامه دسترسی محدود زنان به تحصیلات عالی یک نگرانی باقی مانده است، تصور اینکه حکومت افغانستان در کسب پیشرفت با مفهوم در ارتباط به رشد دسترسی زنان مخصوصا به تعلیمات عالی و تخنیک ناکام مانده است را تقویت بخشیده است.

۵۴. پیشنهادات برای ماده ۱۰:

۱.۵۴ وزارت معارف باید بودجه بیشتری را برای ساخت و ساز مکاتب جداگانه ای لیسه و متوسطه دخترانه به ویژه در بخش های روستایی کشور اختصاص دهد، تا آمار دانش آموزان دختر را فراتر از مکاتب ابتدایی افزایش دهد.

۵۴,۲ با توجه به کمبود لیلیه ها برای محصلین طبقه اناث، بازسازی لیلیه ها برای زنان که در دانشگاه ها مصروف آموزش اند اولویت دهی شده، و نسبت به لیلیه های محصلین ذکور ارجعیت داده شود. ۵۴,۳ تعداد بیشتر لیسه های تخنیک و مسلکی برای شاگردان طبقه اناث ایجاد شود.

ماده ۱۲: صحت

۵۵. قانون اساسی افغانستان دولت را مستلزم میداند که باید دسترسی به خدمات صحی و درمانی رایگان را به تمام شهروندان افغانستان مهیا سازد. استراتیژی انکشاف ملی افغانستان، یکی دیگر از طرح های کلیدی است که از سال ۲۰۰۸ میلادی تایید و مورد اجرا قرار گرفته است. با توجه به اهداف استراتیژی انکشاف ملی افغانستان، بسته بندی خدمات

³⁵طلوع نیوز، رولا غنی افتتاح نخستین دانشگاه مخصوص زنان، ۳۱ می ۲۰۱۶ میلادی، قابل دسترس در: <http://www.tolonews.com/en/afghanistan/25577-rula-ghani-inaugurates-first-womens-university>

³⁶ دفتر احصائیه مرکزی افغانستان، کتاب سالانه ۲۰۱۵ - ۲۰۱۶ احصائیه مرکزی افغانستان قابل دسترس در: www.cso.gov.af/en

اساسی صحتی ۹۰ درصد از جمعیت افغانستان را پوشش میدهد. علاوه بر این، میزان مرگ و میر مادران در سال ۲۰۰۰ میلادی از ۱۶۰۰ در هر ۱۰۰۰۰۰ تولد زنده به ۱۲۶۴ و در سال ۲۰۱۳، ۲۱ درصد کاهش یافته است. میزان مرگ و میر نوزادان از ۱۶۵ نوزاد در هر ۱۰۰۰ تولد زنده به ۱۱۵ نوزاد کاهش یافته است.³⁷

۵۶. از آغاز تلاش‌ها برای پیشرفت و انکشاف سال ۲۰۰۱، تلاش‌های قابل توجهی و پیشرفت‌های مهمی در بخش صحت در افغانستان صورت گرفته است. با وجود اینکه نیاز جدی برای رشد دسترسی به مراقبت‌های صحتی محسوس می‌شود. طبق بررسی نیازهای بشری در افغانستان، در حال حاضر تقریباً ۳۶ درصد افغانان در مناطق زیست دارند که به خدمات اساسی صحتی به شمول خدمات مانند مراقبت‌های قبل از زایمان و دوران بارداری دسترسی ندارند.³⁸ همچنان در سال ۲۰۱۵ میلادی میزان مرگ و میر مادران و نوزادان به ۳۹۶ نفر در هر ۱۰۰۰۰۰ تولد زنده و در حالیکه مرگ و میر نوزادان به ۶۶ در هزار تولد زنده تخمین شده است، و بیانگر این است که پلان انکشاف ملی افغانستان با هدف کاهش میزان مرگ و میر مادران و نوزادان موفقیت‌ها و دستاوردهای را داشته است.³⁹

۵۷. این شاخص نشان می‌دهد که دولت تا حد زیادی اهداف استراتژی انکشاف ملی افغانستان را در بخش صحت به دست آورده است. با این حال چالش‌ها هنوز هم باقی است. اگرچه دسترسی زنان به خدمات اساسی صحتی بهبود یافته است، نزدیک به ۴۰ درصد نفوس کشور هنوز به خدمات اساسی صحتی دسترسی ندارند، همچنان سطح کیفیت خدمات بطور قابل توجهی ضعیف باقی مانده است. بسیاری از افغانان در صورت توانایی شفاخانه‌های خصوصی را ترجیح میدهند. خلاها در کیفیت خدمات صحتی شامل رفتار نامناسب کارمندان صحتی، کمبود تجهیزات طبی و زمان انتظار طولانی می‌شوند. علاوه بر این، موانع جدی از قبیل فاصله و جنگ جهت دسترسی به امکانات صحتی همچنان ادامه دارد.⁴⁰

۵۸. پیشنهادات برای ماده ۱۲:

۱.۵۸ وزارت صحت عامه باید توجه خاصی به کیفیت خدمات صحتی و همچنین مقدار تنظیم معیارهای کیفیت مربوط به کارمندان، و دسترسی به دارو و مدارک کارمندان داشته باشد.

۲.۵۸ وزارت صحت عامه باید ایجاد تسهیلات خدمات صحتی در مناطق روستایی افغانستان جهت دسترسی جوامع و مناطق دور دست و افزایش پوشش خدمات ملی صحتی را ادامه دهد.

ماده ۱۵: مساوات در مقابل قانون

³⁷ استراتژی انکشاف ملی افغانستان (۲۰۰۸)، استراتژی صحت و تغذیه،

moph.gov.af/Content/Media/Documents/Strategy_2007_2008_2012_20138120111623351.pdf

UNOCHA 38، بررسی نیازهای بشر دوستانه در افغانستان، نوامبر ۲۰۱۵ قابل دسترس در:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_2016_hno_final_20151209.pdf

39 سازمان جهانی صحت قابل دسترس در:

<http://data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.IMRT.IN> http://www.who.int/gho/maternal_health/countries/afg.pdf

⁴⁰ داکتران بدون مرز (فبروری ۲۰۱۴)، میان خطابه و عمل - مبارزه مداوم برای دسترسی به صحت در افغانستان،

www.doctorswithoutborders.org/sites/usa/files/attachments/afghanistan_between_rhetoric_and_reality.pdf

۵۹. برای نشان دادن این که قوانین افغانستان برابری حقوق زنان و مردان را تضمین میکند، دولت افغانستان با اشاره به ماده ۲۲ قانون اساسی، می گوید "تمام شهروندان افغان، اهم از زنان و مردان دارای حقوق و وجایب مساوی در برابر قانون هستند". علاوه بر این، دولت در گزارش خود اشاره می کند که قوانین افغانستان اطمینان می دهد که زنان و مردان در حق دسترسی به محاکم، پولیس، وکلای مدافع و نهادهای عدلی و قضایی مساوی اند. با این حال، این گزارش همچنین بیان میکند که، در عمل دسترسی به مقامات عدلی و قضای محدود است. کمبود وسایل حمل و نقل، شیوع بی سوادی به ویژه در بین زنان روستایی، و آداب و رسوم سنتی به عنوان موانعی هستند که زنان معمولاً در جریان تلاش ها برای دریافت عدالت از طریق سیستم قضایی رسمی با آن مواجه می شوند.

۶۰. موانع فوق که توسط گزارش سیدا از طرف دولت افغانستان به آن اشاره شده است، هنوز هم وجود دارد. دسترسی زنان به عدالت در افغانستان تا حد زیادی محدود است. تحقیقات نشان می دهد که ترجیحیت پولیس و مقامات عدلی مانند سارنوالان و قضات برای حل قضایای خشونت علیه زنان از طریق میانجیگری و یا ارجاع به میکانیزم های سنتی حل منازعات مانند شوراهای محلی متشکل از بزرگان روستاها وجود دارد. میانجیگری از قضایای خشونت علیه زنان روشی است که اجرای قانون منع خشونت علیه زنان را تضعیف می کند، و دسترسی زنان را به عدالت در نهایت کاهش می دهد.⁴¹ علاوه بر این کمبود کارکنان زن در سارنوالی و محاکم در تطبیق قانون بیشتر زنان را بخاطر گزارش دادن قضایای خشونت خویش چنانکه مقامات عدلی ذکور به وضعیت زنان حساس نبوده و تمایل به بی تفاوتی نسبت به درخواست آنان از خود نشان میدهند، به چالش می کشاند.⁴²

۶۱. به اساس آرایه ارقام که توسط واحد حل مشکلات خانوادگی و بخش تشکیل وزارت امور داخله در کابل ارائه شده است، در حال حاضر ۲۸۷۵ پولیس اناث در قوای پولیس مصدر خدمت است. از میان این رقم، ۱۱۰۰ آنرا پولیس های گزیده زن، ۹۳۶ خورد زابد و ۸۳۹ تن آنان را افسران تشکیل میدهند. همچنان ریاست تشکیل وزارت امور داخله تایید مینماید که مجموع تعداد پولیس ملی افغانستان به ۱۵۷۰۰۰ میرسد. این یافته پیشنهاد می نماید که نسبت پولیس های زن در طی سال های گذشته افزایش نداشته است، مگر کمتر از ۲ درصد باقی مانده است.

۶۲. بر علاوه این، به اساس گزارش واحد حل مشکلات خانوادگی در کابل، از تعداد ۲۸۷۵ پولیس زن در حال حاضر تنها ۵۲ کارمند در بخش این واحد در سرتاسر افغانستان کار می کند. در این رابطه نگرانی وجود دارد، در صورتیکه در واقع این چنین موضوع باشد چنانکه بیان می دارد که حد اوسط کمتر از دو افسر پولیس زن در واحد حل مشکلات خانوادگی هر ولایت کار می کند، که به نسبت ضرورت قربانیان خشونت ها علیه زنان کافی پنداشته نمی شود.

⁴¹ActionAid (نوامبر ۲۰۱۴)، حلق آویز در تعادل: چرا جامعه ای بین المللی تعهد خویش را در برابر حقوق زنان افغان دوبرابر بسازد www.actionaid.org.uk/sites/default/files/publications/afghanistan_briefing-final.pdf

⁴²یوناما (دسمبر ۲۰۱۳)، راه برای رفتن: به روز رسانی تطبیق قانون منع خشونت علیه زنان در افغانستان unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/Documents/UNAMA_REPORT_on_EVAW_LAW_8_December_2013.pdf

۶۳. پیشنهادات برای ماده ۱۵:

۱.۶۳ پولیس ملی افغان، لوی سارنوالی و ستره محکمه باید اطمینان دهد، که مقامات عدلی و قضایی، از جمله پولیس، سارنوالان و قضات، از ارسال قضایای خشونت علیه زنان به میکانیزم های سنتی حل منازعات مانع شده، و چنین قضایا باید تحت قانون منع خشونت علیه زنان پیگیری شود.

۲.۶۳ تعداد سارنوالان، قضات و پولیس اناث باید افزایش یابد؛ زیرا به احتمال زیاد این میتواند قربانیان خشونت مبتنی بر جنسیت را تشویق به گزارش دهی قضایای خویش به گونه ای راحت تر به مقامات عدلی و قضایی اناث کند.

۳،۶۳ در واحد حل مشکلات خانوادگی تنها باید پولیس های زن ایفای وظیفه نمایند؛ زیرا زنان احتمالاً قضایای حساس خویش را به این واحد گزارش دهند و باید پولیس اناث آموزش دیده آن گزارشات را دریافت نمایند.